

Державна податкова служба України
Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Щодо дисконтування поворотної фінансової допомоги, отриманої під час дії воєнного стану

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Відповідно до п.п. 14.1.257 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) поворотна фінансова допомога – це сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов’язковою до повернення.

Згідно з п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 ПКУ об’єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями ПКУ.

ПКУ не передбачено коригування фінансового результату до оподаткування за операціями з отримання поворотної фінансової допомоги, наданої підприємству на строк більше ніж 12 місяців, дисконтування такої заборгованості протягом строку користування. Такі операції відображаються згідно з правилами бухгалтерського обліку при формуванні фінансового результату до оподаткування.

На сьогодні позицію з зазначеного питання викладено в листі Міністерства фінансів України від 20.02.2024 № 41010-06-62/5120, яка полягає в наступному.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (частина друга ст. 6 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996)).

Відповідно до Закону № 996 зобов’язання – це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які повинні мати передбачені Законом № 996 обов’язкові реквізити. Первинний документ – це документ, який містить відомості про господарську операцію (дію або подію, яка викликає зміни в структурі активів та зобов’язань, власному капіталі підприємства).

Бухгалтерський облік та фінансова звітність підприємства повинні ґрунтуватися, зокрема, на принципі нарахування, за яким доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Згідно з Порядком подання фінансової звітності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 року № 419, фінансова звітність та консолідована фінансова звітність складаються за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі – НП(С)БО) або міжнародними стандартами фінансової звітності (далі – МСФЗ), або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі відповідно до законодавства.

Якщо підприємство відповідно до законодавства застосовує для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності МСФЗ, то для нього вимоги МСФЗ є правилами бухгалтерського обліку, за якими відображаються господарські операції, та складання фінансової звітності.

При застосуванні підприємством НП(С)БО відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій за довгостроковими зобов'язаннями, у тому числі необхідності дисконтування поворотної фінансової допомоги, здійснюється відповідно до НП(С)БО 11 «Зобов'язання», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 20 (далі – НП(С)БО 11), НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 № 559, та Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291.

Відповідно до НП(С)БО 11 поточні зобов'язання – це зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Згідно з НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 № 137, дата балансу – це дата, на яку складений баланс підприємства. Звичайно датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду.

Відповідно до Закону № 996 звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Проміжна фінансова звітність складається за результатами першого кварталу, першого півріччя, дев'яти місяців.

На офіційному вебсайті Міністерства фінансів України в підрубриці «Бухгалтерський облік/ Бухгалтерський облік в підприємницькій сфері/Загальні роз'яснення» рубрики «Бухгалтерський облік та аудиторська діяльність» розділу «Діяльність» розміщено інформаційне повідомлення щодо ставки дисконтування довгострокової дебіторської заборгованості та довгострокових зобов'язань.

Згідно із Законом № 996 метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації.

НП(С)БО не містять норм щодо особливостей дисконтування довгострокової заборгованості під час дії воєнного стану в Україні.

За загальним правилом підприємства, які ведуть облік за НП(С)БО, зобов'язані дисконтувати довгострокову дебіторську та кредиторську заборгованість.

Водночас не має значення, яке за розміром це підприємство (мікро-, мале, середнє чи велике), або на якій системі оподаткування (загальній чи спрощеній) воно перебуває.

Звертаємо увагу, що довгостроковою є дебіторська заборгованість, яка не виникає під час нормального операційного циклу і буде погашена після 12 місяців із дати балансу (п. 4 НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»). Із цього випливає, що коли в підприємства виникає заборгованість (наприклад, воно отримало від іншого підприємства поворотну фінансову допомогу), строк погашення якої більше ніж 12 місяців, то така заборгованість підлягає дисконтуванню.

Сума наданої поворотної фінансової допомоги, строк повернення якої менше 12 місяців, обліковується як поточна дебіторська заборгованість за дебетом субрахунку 377 «Розрахунки з іншими дебіторами». Якщо строк надання допомоги понад 12 місяців, то її облік ведеться за субрахунком 183 «Інша дебіторська заборгованість». Довгострокова дебіторська заборгованість відображається в балансі за її теперішньою вартістю (п. 12 НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»). Для визначення теперішньої вартості заборгованості застосовується дисконтування.

Наголосимо, що під час воєнного стану особливостей дисконтування поворотної фінансової допомоги не передбачено.

Зважаючи на викладене, поворотна фінансова допомога, отримана під час дії воєнного стану, зокрема в другому кварталі 2022 року та повернена в четвертому кварталі 2023 року, строк погашення якої більше ніж 12 місяців, підлягає дисконтуванню.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Чат-бот ДПС «StopViolationBot» t.me/StopOverpriceBot

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа: tr.ikc@tax.gov.ua

Підпишись на телеграм канал t.me/tax_gov_ua

Підготовлено до друку

ГУ ДПС у Тернопільській області

квітень – 2024, наклад 50 прим.